

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7Co/55/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7713200634
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Agnesa Hricová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7713200634.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Agnesy Hricovej a členov senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a JUDr. Imricha Volkaia v právnej veci navrhovateľa G. T. nar. XX.X.Z. zastúpeného JUDr. Martinou Čelkovou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Humennom na ulici Štefánikovej č. 22 proti odporcovi G. T. nar. XX.XX.Z. bývajúcemu v D. na ulici P. č. Z./XX zastúpeného JUDr. Miroslavom Hospodárom advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v Michalovciach na Námestí Slobody č. 13 za účasti C.. M. T. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v D. na ulici N. D. č. XX zastúpenej JUDr. Martinou Čelkovou advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Humennom na ulici Štefánikovej č. 22 o zvýšenie výživného, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 19.5.2014 č.k. 15P 11/2013-124 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zvýšil výživné od odporcu pre navrhovateľa zo sumy 45 Eur na sumu 90 Eur mesačne od 15.1.2013 do budúcnosti, ktorú odporcu zaviazal prispievať navrhovateľovi vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred. Dĺžné výživné za obdobie od 15.1.2013 do 19.5.2014 v sume 781,18 Eur povolil odporcovi splácať v 65,08 Eur mesačných splátkach splatných spolu s bežným výživným pod následkami straty výhody splátok s tým, že prvá splátka je splatná 15. dňom nasledujúceho mesiaca od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca, ktorý nesúhlasil s napadnutým rozsudkom, pretože si je vedomý vyživovacej povinnosti voči obom svojim deťom, totiž nielen k staršiemu synovi G. ako navrhovateľovi ale aj k mladšiemu, avšak v súčasnosti jeho príjem nepostačuje ani na jeho životné potreby a náklady. Zdôraznil, že práci sa nevyhýba, zodpovedne si plní svoje pracovné povinnosti, čoho dôkazom je fakt, že jeho pracovný pomer trvá u toho istého zamestnávateľa od 13.5.2002. Uviedol, že v konaní bolo preukázané, že priemerný čistý mesačný príjem predstavoval v roku 2013 340,20 Eur a od januára do júna 2014 325,04 Eur. K jeho mesačným výdavkom patria inkasné poplatky 107,59 Eur, z čoho je 41 Eur plyn, elektrina 38,90 Eur, záloha na vodu 23,05 Eur, koncesionárske poplatky 4,64 Eur, výživné na syna G. 45 Eur, výživné na syna G. 40 Eur, splátka hypotekárneho úveru 139,48 Eur, splátka spotrebného úveru 56,84 Eur a zároveň má osobné výdavky na stravu, ošatenie, obuv, hygienické potreby a iné, pričom sa jedná o položku, ktorú si hradí z finančných prostriedkov zapožičaných od jeho matky. Z uvedeného je zrejmé, že bez výdatnej finančnej podpory svojej matky by nemohol hradiť ani bežné, minimálne náklady na svoju výživu, ošatenie, obuv, hygienu a pod.. Uviedol, že žije v rodinnom dome sám ale tento dom je predmetom vyporiadania BSM čo znamená, že si nemôže svoju bytovú a ani finančnú otázku riešiť žiadnym iným spôsobom do času, kedy medzi ním a bývalou manželkou nedôjde k dohode alebo k súdnemu vyporiadaniu BSM,

keďže dom je zaťažený aj záložným právom banky SLSP, a.s. a bývalá manželka od februára 2010 nezaplatila ani jednu splátku úveru. Uviedol, že od februára 2010 spláca celú splátku hypotekárneho úveru sám, čo k 31.7.2014 predstavuje v úhrne sumu 8.000 Eur, z čoho na bývalú manželku pripadá polovica. Uviedol, že navrhovateľ neuviedol pri podaní návrhu, že ani počas celého súdneho konania bývalá manželka je podnikateľkou, má príjmy aj z tejto činnosti a zo živnostenského registra vyplýva, že vykonáva podnikateľskú činnosť v oblasti vyučovania v odbore cudzích jazykov, prekladateľské a tlmočnicke služby. Má vedomosť o tom, že aj keď zrušila svoju prevádzku na Š. A. Č.. XX v D., naďalej vykonáva činnosť z adresy N. D. Z. v D., čo je adresa bydliska jej priateľa. A taktiež matka navrhovateľa užíva od roku 2008 motorové vozidlo značky S. S ktoré patrí do BSM a ktoré taktiež nebolo doposiaľ vyporiadané. Naopak vozidlo značky E. V. nepatrí jemu ale zakúpila ho jeho matka L. T., ktorá má 65 rokov a potrebuje ho predovšetkým pre potreby návštevy lekára, nemocnice v C. a v T. a jedná sa o trinásťročné vozidlo, ktoré má minimálnu hodnotu. Poistné zmluvy boli pôvodne uzatvorené pre obe maloleté deti, avšak tieto boli ich matkou zrušené tesne pred rozvodom manželstva, pričom poistné plnenie použila matka bez jeho vedomia a uzavrela neskôr deťom novú poistku, pre G. na 22 Eur čo v prepočte za kalendárny rok predstavuje 264 Eur, pričom on nemal vedomosť o podmienkach zmluvy a nemá vedomosť o tom, či sa nejedná o zmluvu, kde je spolupoistenou osobou aj rodič, t.j. matka. Uviedol, že od rozvodu manželstva mu matka bránila v styku s maloletými deťmi preto nemohol zabrániť ich postupnému odcudzeniu sa. Potvrdil, že v súčasnosti sú vzťahy medzi účastníkmi narušené, čoho dôvodom je podľa jeho názoru najmä jeho finančné postavenie, keďže nemá možnosť uspokojiť potreby svojho syna v rozsahu aký žiada. Taktiež uviedol, že súdom určené splátky na splatenie dlhu sú pre neho existenčné a likvidačné a vedú len k ďalšiemu navyšovaniu dlhu na vyživovacej povinnosti, ktoré sú neprimerané jeho možnostiam a schopnostiam, preto navrhol návrh na zvýšenie výživného zamietnuť v celom rozsahu.

Navrhovateľ vo vyjadrení navrhol potvrdiť napadnutý rozsudok ako vecne správny. Poukázal na to, že odvolacie dôvody odporcu neuznáva pretože pokiaľ uvádzal, že od 13.5.2002 pracuje v spoločnosti G., a.s., tak už počas manželstva s jeho matkou bol schopný z tohto príjmu, ktorý uvádza v odvolaní zarobiť peniaze aj pomimo vzhľadom na to, že je skúsený stolár s 20 ročnou praxou. Vo firme, kde pracuje ho považujú za odborníka na interiérové a exteriérové dvere, eurookná. Jeho matka odporcovi ešte za trvania manželstva dohodla prácu vo E., kde by za šesť týždňov zarobil 130.000 Sk. Mal možnosť odísť na ďalší turnus, no on odmietol. Taktiež to bolo aj s prácou v V., ktorú mu matka našla. Preto má zato, že výška mesačného príjmu odporcu je tendenčná a on si vie zarobiť ako uvádza a je v jeho schopnostiach a možnostiach zarobiť viac ako minimálnu mzdu a tak platiť súdom určenú vyživovaciu povinnosť. Jeho odvolacia námietka ohľadne svojich mesačných nákladov je otázna, pretože z príjmu odporcu nie je možné uhradiť všetky náklady, ktoré uvádza odporca v odvolaní. Poukázal na to, pokiaľ odporca si vyčíslvoval inkasné poplatky, tak on má vedomosť o tom, že v dome spolu s ním žije aj priateľka odporcu, čoho svedkom bol on aj jeho mladší brat, teda vyslovil názor, že táto by taktiež mala prispievať na úhradu spojenú s užívaním rodinného domu. Za účelovú považuje jeho námietku ohľadne neschopnosti uhrádzať zvýšené výživné, pretože len počas tohto konania odporca vystriedal štyroch advokátov a taktiež v konaní o vyporiadanie BSM sa jeho matka snažila o vyriešenie sporu prostredníctvom mediácie, čo odporca odmietol a uhradil návrh na vyhotovenie znaleckého posudku, pričom nepožiadal o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a zaplatil 250 Eur za vypracovanie znaleckého posudku, preto ak tvrdí, že nemá finančné prostriedky, tak toto správanie tomu vôbec nenasvedčuje. Tvrdenia odporcu, že jeho matka užíva auto, ktoré patrí do BSM a nebolo vyporiadané vyslovil názor, že toto nie je predmetom tohto konania. Napriek tomu uvádza, že toto vozidlo bolo zakúpené z finančných prostriedkov, ktoré jeho matke poskytla jej rodina a bolo vedené ako patriace do BSM preto, že vozidlo bolo zakúpené v Nemecku a jeho matka ako ukrajinský občan nemohla v tej dobe vycestovať zo Slovenskej republiky do L. a preto vycestoval a podpísal listinné doklady odporcu. Uviedol, že matka pracuje ako prekladateľka z ukrajinčiny do nemčiny a keďže ide o ojedinelú kombináciu jazykov, dopyt po jej živnosti je minimálny. V súčasnosti má matka zdravotné problémy, pred štyrmi rokmi podstúpila operáciu chrbtice a doposiaľ má zdravotné problémy s tým súvisiace a má sťaženosť možnosť ako v minulosti získať finančné prostriedky doučovaním po práci vo večerných hodinách. V súčasnosti po príchode z práce a starostlivosti o domácnosť je značne unavená a musí viac odpočívať a od januára 2012 do marca 2013 bola navyše práceneschopná. Špecifikoval, že poistné zmluvy, ktoré matka zriadila pre neho aj pre brata, ona nedisponuje s poistným plnením a nie je ani spolupoistenou osobou. Skutočnosť, prečo nemal záujem sa s odporcom stretávať bolo to, že fyzické násilie jeho matku prinútilo odísť zo spoločnej domácnosti a svedkami tohto násillia bol on aj jeho brat a pred útekem z domu

odporca dokonca spôsobil zranenie aj jemu a preto aj s bratom sa odmietajú s ním stretávať. Poprel, že by jeho matka ignorovala predbežné opatrenie a bránila mu v styku a aj jeho bratovi s odporcom. Dôvodom nezájmu o styk s odporcom bolo práve jeho chladné správanie voči nim aj počas spolužitia v manželstve a aj po odchode zo spoločnej domácnosti. V minulosti dokonca pri jednej príležitosti aj s bratom navštívili odporcu a chceli určitý čas u neho bývať, odporca ich však poslal preč, o čom svedčí aj fakt, že on dokonca nemá ani kľúče od domu, kde odporca žije. Dodal, že už aj jeho brat sa stal študentom strednej školy a aj jeho odôvodnené potreby v súvislosti s tým vzrástli.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 132 O.s.p. vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie napadnutého rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Konajúci súd sa vysporiadal s námietkami odporcu uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu v prevažnej miere už v priebehu konania pred súdom prvého stupňa a odporca ani v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o výživnom. K odvolacím námietkam odporcu odvolací súd dodáva, že predpokladom zmeny rozhodnutia o výživnom podľa ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine je výrazná zmena tých okolností na jednej alebo druhej strane, t.j. oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom, pričom musí ísť o zmenu trvalú, nielen prechodnú a musí ísť o zásadnú zmenu v tých okolnostiach, z ktorých vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie o výživnom. V konaní o zmenu výživného je preto potrebné porovnať pomery, z ktorých vychádzalo predchádzajúce súdne rozhodnutie o výživnom s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania súdu o návrhu na zmenu výživného. Aj pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného. V danom prípade ide o ust. § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 a ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, z ktorých vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť trvajúca do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia sú povinní prispievať na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov a dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Pri určení výživného súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Pri určení výživného je vždy rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity, a to aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva jeho stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Dovŕšením plnoletosti navrhovateľa (konanie bolo začaté v čase jeho maloletosti) nadobudlo konanie sporový charakter, v ktorom neplatí tzv. vyšetrovacia zásada podľa § 120 ods. 2 a podľa ktorej je súd povinný vykonať ďalšie dôkazy potrebné na zistenie skutkového stavu, hoci ich účastníci nenavrhl. V sporovom konaní platí tzv. prejednaciaci zásada, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli a táto zásada úzko súvisí s povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou, ktoré účastníkom sporového konania vyplývajú z ust. § 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p.. Dôkazná povinnosť znamená, že účastník musí na preukázanie svojich tvrdení označiť dôkazy. Ak navrhnuté dôkazy súd vykonal a preukazujú sa tým skutkové okolnosti tvrdené účastníkom, možno konštatovať, že účastník uniesol dôkazné bremeno ohľadom svojich tvrdení, čo má za následok jeho úspech v konaní. Prejednaciaci zásada teda predstavuje istý stimul pre účastníkov konania, pretože v

prípade, ak zostanú pasívni a nepreukážu svoje tvrdenia, môže im to priniesť negatívne dôsledky v konaní, napríklad prehru v spore, inak povedané účastník musí preukázať to, čo tvrdí, len potom môže súd zobrať jeho tvrdenia za základ svojho rozhodnutia. Odporca v odvolaní namietá, že jeho životná úroveň je minimálna. V kontexte vyššie uvedeného odvolací súd zdôrazňuje, že dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu možností, schopností a majetkových pomerov povinného rodiča je na odporcovi, to znamená, že odporca má preukázať, aké objektívne skutočnosti mu bránia plniť si vyživovaciu povinnosť k navrhovateľovi v rozsahu zodpovedajúcom jeho odôvodneným potrebám s prihliadnutím na plnenie vyživovacej povinnosti matky, ktorá si túto povinnosť plní spontánne a uspokojuje všetky potreby navrhovateľa v rozsahu nepochybne väčšom s poukazom na náklady navrhovateľa spojené so štúdiom, zdravotným stavom, ošatením, bývaním, hygienou a pod.. Odporca v priebehu konania na súde prvého stupňa ani v odvolacom konaní nepreukázal, z akého dôvodu nevyužíva svoje dosiahnuté vzdelanie a z akého dôvodu dlhodobo nie je schopný si adekvátne zabezpečiť zamestnanie s dosiahnutím vyššieho príjmu, keďže je stolár s dvadsaťročnou praxou a nepreukázal ani, že by mu iné okolnosti, ako napríklad zhoršený zdravotný stav a pod., bránili zamestnať sa aj v ďalšom pracovnom pomere a dosiahnuť tým zvýšenie svojho príjmu. Skutočnosť, že odporca nevyužíva svoje subjektívne vlastnosti na využívanie svojho vzdelania, napr. jeho rozširovanie, nemôže byť na ťarchu dieťaťa, ktoré je odkázané na výživu svojich rodičov, pretože každý rodič je v prvom rade povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby si mohol svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť k dieťaťu plniť v čo najväčšom rozsahu. Odvolacia argumentácia odporcu vo vzťahu k aplikácii § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktorou súd prvého stupňa vychádzal z potenciality príjmov odporcu je vzhľadom na uvedené neopodstatnená. Potencialitu príjmov je potrebné vykladať v tom zmysle, že pokiaľ odporca dosiahol určité vzdelanie, mal by možnosť dosiahnutia určitého konkrétneho príjmu a pokiaľ bez objektívnych dôvodov svoje vzdelanie nevyužíva na zabezpečenie takéhoto príjmu, nemožno na takúto skutočnosť prihliadnuť ako na okolnosť, ktorá mu bráni plniť si vyživovaciu povinnosť k dieťaťu v primeranom rozsahu. Odvolací súd po zohľadnení všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k predmetu odvolacieho konania dospel k totožnému právnomu záveru ako súd prvého stupňa, že výživné 90 Eur mesačne (denné výživné 3 Eur) vzhľadom na zákonné ustanovenie citované v odôvodnení napadnutého rozsudku a z nich vyplývajúcich zásad zohľadňuje odôvodnené potreby navrhovateľa a je primerané potencialným zárobkovým schopnostiam a možnostiam odporcu aj pri existencii jeho ďalšej vyživovacej povinnosti. Pri určení výživného je rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať, nie príjem, ktorý dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva stratu a súčasne možnosť poskytovania výživného. Povinnosťou súdu je vždy prihliadnuť na celkové majetkové pomery, tzv. potencialitu príjmov povinného, t.j. k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam ako aj zisťovanie jeho potencialnej životnej úrovne, ktorá je limitovaná okrem majetkových pomerov aj jeho finančnými nárokmi na zabezpečenie uspokojovania jeho potrieb. Jedným z faktorov, ktoré pri určovaní miery životnej úrovne môže vziať do úvahy je aj zistenie a vyčíslenie mesačných nákladov povinného rodiča. Odvolací súd vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvého stupňa a uvedených úvah je toho presvedčenia, že odporca je vzhľadom na svoj vek a doterajšie pracovné skúsenosti schopný zabezpečiť si finančné prostriedky na uspokojovanie vlastných potrieb, preto možno od neho spravodlivo žiadať, aby rovnaký štandard umožnil aj plnoletému synovi formou výživného, pretože každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu svojho dieťaťa a až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojovanie vlastných potrieb. Rozsudok súdu prvého stupňa spĺňa základné obsahové náležitosti, najmä zrozumiteľnosť, určitosť a jasnosť a je logickým a právnym vyústením priebehu a výsledkov prvostupňového konania (§ 157 ods. 2 O.s.p.), v dôsledku čoho je odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa presvedčivé a preto ani odvolací súd nemal pochybnosti o správnosti zvýšenia výživného v napadnutom rozsahu. Pretože súd prvého stupňa dôsledne posúdil pomery účastníkov, správne vyčísлил aj dlžné výživné a spôsob jeho zaplata, odvolací súd preto dospel k totožnému právnomu záveru ako súd prvého stupňa, že priznané výživné súdom prvého stupňa je vzhľadom na citované zákonné ustanovenia a z nich vyplývajúce zásady primerané zárobkovým schopnostiam a možnostiam odporcu a jeho majetkovým pomerom a zohľadňuje čiastočné odôvodnené potreby navrhovateľa a odlišný názor odporcu vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov a úvahám súdu uvedených a odôvodnených v rozsudku nečiní rozsudok nepreskúmateľným a nesprávnym, preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil a v odôvodnení sa obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia podľa § 219 ods. 2 O.s.p..

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože žiaden z účastníkov náhradu trov konania nežiadal (§ 151 ods. 1, § 224 ods. 1 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.